

OM en resa till Polen

General de Gaulle har besökt Polen. Han begåvade flera av de ledande inom regeringen, alla kommunister, med höga grader av hederslegionen. Det är synd att han inte kom hit. Röda band skulle pryda våra regeringsmedlemmar.

Men generalen hade också annat att ge. Han betecknade uttryckligen Oder—Neisse-linjen som Polens

Thede Palm

västgräns. Det är svårt att i detta se något annat än att han nu accepterat resultaten av Jaltakonferensen, där Roosevelt och Churchill erkände Stalins erövringar av polskt land som följd av Hitler-Stalin-pakten. Man erinrar sig general de Gaulles misshag över att han inte blev inbjuden till Jalta. Hur hans ställningstagande skulle blivit där, vet man inte, men läget är i dag ett annat. Efter Adenauers död behöver general de Gaulle inte för tyskarnas skull dölja några politiska realiteter.

Västtyskarna har hävdats att gränserna mot Polen bör fastläggas vid en fredskonferens, där ett enat Tyskland skulle kräva att gränsen skulle dragas med hänsyn tagen till principen om folkens självbestämmanderätt. Allt detta framstår numera som illusioner, och att västtyskarna talar om det verkar mest som ett uppehållande försvar. Ty polackerna fick i väster ersättning för vad ryssarna fann för gott att ta ifrån dem i öster, och tyskarna fick betala. Ett enat Tyskland är inte att tänka på så länge Sovjetunionen är starkt nog att hålla Östtyskland som ett lydland och vill ha gränsen mot Västtyskland där den nu går, med Berlinmuren som ett monument över att makt går före rätt. Och vad är folkens rättigheter värda? Inte ett enda folk bakom järnridån, inklusive Sovjetunionen, har utsett sin regering efter fria val. Det polska parlament, inför vilket general de Gaulle framlade sina förhoppningar om Europa, har inget gemensamt med västvärldens folkvalda parlament. Och om den enskildes rätt i vissa bestämda hänseenden skall man inte fråga. Skotten längs Östtysklands gräns, eller längs tjeckiska gränsen, när någon söker sin frihet, ger svar nog.

Generalens vision om ett enat Europa och hans rekommendatio-

ner om självständighet inom bestående pakter, i detta fall Warszawa-pakten, mottogs utan förståelse. Gomulka talade fränt om, att Polens politik är baserad på Sovjetunionens. Någon avspänning gentemot Västtyskland är inte förutsedd. Polen vet var det står, och vad ett fördrag med Frankrike är värt framgick 1939. Kort sagt: Polen är i beroendeställning och kommer att så förbli, ja önskar så förbli, eftersom det styrs av kommunister, vilkas möjlighet att få förbli vid makten är baserad inte på någon folkvilja utan på att landet stannar inom hägnet av en kommunistisk stormakt.

För att få veta detta hade general de Gaulle inte behövt resa till Warszawa. Europa är de facto i dag delat i två delar, som varken har gemensamma intressen eller samma politiska ideal. De två delarna har börjat kunna umgås med varandra, och det är utan tvivel al-

las vår skyldighet att hjälpa till så att den utvecklingen kan fortsätta, utan att vi därför ger upp oss själva. Vidare är de två delarna förbundna med var sin stormakt, av vilka den ena ingår i Europa, den andra hänger samman med Europa med en mängd band. Det är general de Gaulles egendomliga och beklagliga idé att Frankrike skall söka sig till den förra även till det höga priset av att alldeles fjärmas sig från den senare.

Det lär ha varit en påfallande minskning av antalet amerikanska turister i Frankrike i sommar. Att de unga soldaterna på permission från sina NATO-förband är alldeles borta, är självklart. Men ändå finns det amerikaner kvar i Frankrike. Soldatgravarna, från Flandern över Ardennerna till Elsass, ligger fortfarande orörda. De vårdas omsorgsfullt av franska män och kvinnor; av folk som inte förstår sig på politik.